

שנתבררו בספר

ה. ^(א) ואם יושב ישראל מבחוץ ויכול לראות החליבה אבל אין רואה החליבה בפועל, בזה תליא אם הגוי יודע שאסור לישראל חלב טמא, אין לחוש שמא עירב הגוי חלב טמא, דמירתת שמא ישראל יראהו, ואם אין הגוי יודע שאסור לישראל חלב טמא, אסור, וע"כ בכל היתר יוצא ונכנס צריך לברר שהגויים יודעים שהישראל מקפיד שלא לערב חלב טמא, ואם לא ידע לא מהני.

ו. ^(א) אסור לקנות חלב מגוי אף שידוע שאין דבר טמא בעדרו, ואף אם בא לעדרו לקנות אסור, דחיישינן שמא הביא חלב טמא ממקום אחר ועירב בתוך החלב המהור.

ז. ^(ב) ובאין דבר טמא בעדרו, דעת הט"ז דצריך שיהא הישראל רואה החליבה, או יכול לראותו, ולדעת הש"ך והפר"ח סגי אם יושב מבחוץ ושומר שאין מביאין חלב טמא, וא"צ לראות החליבה, ^(ג) והבית מאיר הוכיח מכמה ראשונים כדעת הט"ז, ומבואר מדברי הט"ז והב"מ דאף היכא דברור לנו שלא עירבו חלב טמא אסרו חכמים, דהרי אם בדק בעדר וראה שאין דבר טמא ולא חלב טמא בעדר, ואח"כ שומר מבחוץ שלא יביאו חלב טמא, הרי יש בירור גמור שלא הביאו חלב טמא, ואפ"ה אסרו חכמים משום לא פלוג, א"כ ה"ה דכל בירור לא מהני.

א. חלב שחלבו גוי ואין ישראל רואהו ^(א) אסרו חכמים מפני חשש שמא יערבו הגויים חלב טמא בחלב המהור, ואף שחלב מהור לבן וחלב טמא ירוק, ^(ב) חששו שמא יערב מעט חלב טמא שלא יהא ניכר תערובתו, ^(ג) ואף שאין לחוש שמא עירב הנכרי חלב טמא באופן שניכר טעמו, דהרי מירתת שיכירו, אפ"ה אסרו חכמים, ^(ד) וכן אם טעמו החלב ואין מרגישים בו טעם חלב טמא, אסרו חכמים משום גזירה, ^(ה) והנוב"י כתב דאף דבחלב טמא ליכא משום טעם כעיקר דאורייתא אפ"ה אסרו חכמים משום גזירה.

ב. אף שאין חשש תערובות חלב טמא אלא מעט, דהרי בודאי לא יערב הרבה כדי שלא יהא ניכר בצבע החלב, מ"מ כל החלב נעשה כחתיכה דאיסורא, ^(א) ואם נתערב במאכל אחר צריך ששים כנגד כל החלב, ולא סגי בששים כנגד חשש החלב טמא בלבד.

ג. כתבו הרבה ראשונים ^(א) שאפילו באופנים שברור שיש ששים כנגד החלב טמא אסור.

ד. ^(א) ואם הישראל רואה החליבה מותר, כיון שרואה שחולב מבהמה מהורה אין כאן בית מיחוש, ^(ב) וצריך לבדוק את הכלי קודם החליבה, דשמא הכנים שם חלב טמא קודם החליבה, ולדעת הרבה פוסקים מעכב בדיקת הכלי אפילו בדיעבד.

א. שיעור א' פ"א סעי' א'. ב. שם. ג. שיעור ל' פ"ד סעי' י'. ד. שם. ה. שיעור כ"ב פ"א סעי' י"ז.
ו. שיעור י"ט סעי' י"א - י"ד. ז. שיעור ח' פ"ב ושיעור י"ח פ"ב ס"ק א'. ח. שיעור א' פ"א סעי' א'. ט. שיעור
ו'. י. שיעור ג' פ"א סעי' א'. יא. שיעור ג'. יב. שיעור ג' פ"ב. יג. שיעור כ"ג פ"ב סעי' י"א.

ח. (י^ד) אם אין דבר טמא בעיר, לדעת הפר"ח אם אי אפשר להביא חלב טמא ממקום אחר, דינו כשומר הישראל מבחוץ ומהני לדעת הש"ת (ומ"מ אין הכרח דהש"ך הסכים להיתר הפר"ח, כמ"ש הפרי תאר דדוקא שומר מהני, אבל אם אין בעיר חלב טמא, יש לחוש שמא יביאו ממקום אחר אף שאינו שכיח), אבל להט"ז והב"מ דאף באין דבר טמא בעדרו צריך שיהא רואה החליבה או יכול לראותו לא מהני מה שאין דבר טמא בעיר, וע"כ צריך שיהא הישראל רואה או יכול לראותו.

ט. אף להפר"ח אם אפשר להביא חלב טמא ממקום אחר אסור, דחיישינן שמא יביא ממקום אחר ויערב בתוך החלב הטהור.

י. (י^ט) בזמנינו שיכולים להביא חלב טמא ממקום רחוק בקירור ובזמן קצר, מודה הפר"ח שאין היתר אף אם אין דבר טמא בעיר, וע"כ אי אפשר לצרף להיתר את שיטת הפר"ח בזה"ז.

יא. (י^י) כתב החכמת אדם שלהלכה אף אם אין דבר טמא בעיר אסור אף באופנים שהתיר הפר"ח, שכולם קבלו עליהם כדעת המחמירים, (יח) וכ"כ הח"ס שקבלו בני אשכנז לאסור, (יט) ואפשר שדינו כגדר ואסור מן התורה.

יב. (י^ב) כתב הרב פתח הדביר דאף רוב גדולי הספרדים החמירו שלא כדעת הפר"ח, וכן נהגו להחמיר בכל מקומות מושבותם זולת במקומות יחידים, ובספר הזכרונות למהר"ש אבוהב כתב דאסרו אף היכא דודאי שלא עירבו חלב טמא, כמו שאסרו פיתן ובישוליהן.

יג. (כא) מה שכתבו כמה אחרונים דבמקום שנהגו להקל ע"פ גדול שהקיל להם שאין למחות בידם, היינו דווקא במקומות שנהגו כן מימי התשב"ץ וכדומה, אבל אחר זמן השו"ע אין אפשרות לשום גדול להנהיג היתר במקומו. יד. (כב) במקום שנהגו להקל [שלא במקום התשב"ץ וכדומה] חייבים לשנות מנהגם לאסור, (כג) ואף בעיר אמסטרדם שנהגו להקל בימי הפר"ח, מ"מ כתב הברכ"י שאחר מ"ו שנים ידוע ששינו מנהגם לאסור, והח"צ שהיה רב באמסטרדם כשלושים שנה אחר שהיה הפר"ח שם היה מעמיד אנשים יראים להשגיח על זה.

טז. (כד) אפילו אם החלב טמא יקר הרבה יותר מהחלב טהור אסור לדעת רוב הפוסקים. טז. (כה) אף במקומות שיש פיקוח מצד השלטונות שלא לערב חלב טמא נראה מדעת גדולי הראשונים והאחרונים דיש לאסור משום לא פלוג, וכ"ש בזמנינו שאין כמעט פיקוח על זה.

יז. (כו) אף במקומות שנכרים ממאסים חלב טמא וברור לנו שאין מערבין חלב טמא, אפ"ה כתבו הראשונים לאסור משום לא פלוג.

יח. (כז) אף לשתות חלב שידוע לנו שחלב הגוי לעצמו אסור, ולא אמרינן דאין לחוש לחלב טמא משום שאינו מערב לעצמו חלב טמא, דחכמים אסרו בכל ענין.

יט. (כח) אם הישראל בדק את הכלי קודם החליבה וראה שהוא נקי, ואח"כ הוא יוצא ונכנס מותר.

יד. שיעור כ"ג פ"א שיעור כ"ט. טז. שיעור כ"ט. טז. שם. יז. שיעור כ"ו. יח. שיעור כ"ה. יט. שם. פ"ד. כ. שיעור כ"ז. כא. שיעור כ"ח. כב. שם. כג. שיעור כ"ז פ"ג. כד. שיעור כ"ג פ"ב, שיעור כ"ז פ"ג. כה. שיעור ל' פ"ד ופ"ה. כו. שיעור ז' פ"א סעי' י"א. כז. שיעור כ"א. כח. שיעור ג' פ"ב סעי' א'.

כ. כתב הפר"ח דאם יש שני גויים במקום החליבה לא מהני היתר יוצא ונכנס, דגוי אחד יכול להיות שומר, והגוי השני יערב חלב טמא, וע"כ בכל השגחה שמקילין מדין יוצא ונכנס צריך לברר אם יש שם יותר מגוי אחד. [ויש הסומכים להקל בזה].

כא. וכן אם יש מצלמות סביב המפעל אשר רואים מי שמתקרב למפעל, לא מהני שהישראל יוצא ונכנס, וע"כ קשה לסמוך היום במפעלים על היתר יוצא ונכנס.

כב. כתב המהרשד"ם (סי' נ"ב) והביאו בכנה"ג (יו"ד סי' קט"ו) דיוצא ונכנס מהני רק אם נמצא במקום קרוב ויכול להכנס כל רגע, אבל אם הישראל נמצא במקום רחוק אף שיכול להגיע ורגיל להגיע בשעת החליבה, אין היתר של יוצא ונכנס, וע"כ לא מהני אם משגיח בא ממקום רחוק דיהא היתר של יוצא ונכנס.

כג. יש הרוצים להתיר חלב גוי ע"י שיתקינו מצלמות וידאו במקום החליבה ויראו ע"י המצלמות את החליבה, ולמעשה אין

להתיר בין אם בודק אח"כ את כל מהלך החליבה, בין אם רואה את החליבה בשעת מעשה, וכ"ש אם אינו בודק את כל החליבה דאין להתיר מדין מירתת, דלא דמי מירתת מאדם הבא ורואים אותו, למצלמות שאין רואים בפועל מי שבא לבדוק.

כד. חלב שנחלב באיסור לא מהני אם יתברר אח"כ שאין חלב טמא, דכיון שנאסר לא הותר עוד.

כה. ולדעת ר"ת ועוד ראשונים אפילו נתברר שאין בו תערובת חלב טמא בעודו ברשות הגוי אמרינן כיון שנאסר לא הותר עוד, לה"ע"כ לא מהני גם בדיקת מעבדה לברר שאין בו חלב טמא.

כו. בהמת ישראל וגוי חולב, לדעת רוב הפוסקים צריך שיהא הישראל יוצא ונכנס, ולא אמרינן דכיון שהבהמה של ישראל ברשות ישראל אינו בכלל הגזירה, ואף שחלב טמא לא שכיח הוי בכלל האיסור, ולכל הפחות צריך שיבא הישראל באמצע החליבה.

אוצר החכמה

כט. שיעור ל"ב סעי' ד'. פ. שם סעי' י"א. פא. שם סעי' ר'. פב. שיעור ל"א. פג. שיעור ט"ו פ"א ופ"ב. פד. שם. פה. שיעור ל"ב סעי' ח'. פו. שיעור ד' פ"ג.